

VÄRMDÖBO TÄVLAR I STÄDNING I TV

Gustavsbergsson Wolako Aziagbe är med i "Sveriges städmästare". **KULTUR** SIDAN 14

Värmdö

” Genom att få folk att stanna kvar kan man skapa arbetstillfällen även efter sommaren.

Lars Nyberg, länsstyrelsen, om vinterturism i skärgården. **NYHETER** SIDAN 5

Snart dags att dyka. Kapten Royne Loo spanar ut över vattnen utanför Djurönäset. Han har gjort många nöjesturer med äventyrslystna personer.

FOTO: STEFAN KÄLLSTIGEN

UBÅTEN SOM INTE JAGAS

● Nej, det är inte en ny ubåt som kränker svenska farvatten, utan norra Europas enda kommersiella undervattens-

farkost. Ubåtsjakten har gett företaget som gör turerna ett uppsving. Följ med Lokaltidningen Mitt i på en fascine-

rande resa under havets yta, ner i grönskimrande vattenmassor med stora fiskstim och gamla båtvrak. **SIDAN 4-5**

Värmdö får en bit av Nacka när industriområden byggs

NYHETER Värmdö växer och Nacka krymper när kommunerna samarbetar om nya industrier, parkeringar och en

bussdepå. En bit av skogen sydväst om Gamla Skärgårdsvägen ska enligt planen byta kommun. **SIDAN 7**

500 köar för att få bo i gamla sanitetsfabriken

NYHETER I somras göts den sista toalettstolen i porslinsfabriken i Gustavsberg. Nu köar 500 personer för att få

köpa en bostad i den gamla sanitetsfabriken. Eva Landqvist vill allra helst bo på taket. **SIDAN 6**

BODY JOY

firar 11 år

BLI MEDLEM FÖR 11 KRONOR

• Vi säljer **111 kort** under **11 dagar**

• Fri träning resten av året

Erbjudandet gäller t.o.m. 23 november 2014.

2015

BYGGER VI UT I
GUSTAVSBERGS
HAMN

body joy

08-574 102 60 | www.bodyjoy.se

Fenix väg 10
Mölnvik

Odelbergsväg 19
Gustavsbergs hamn

NYHETSCHEF Kalle Jönsson
MEJL kalle.jonsson@mitti.se TEL 550 550 56

NYHETER

Kränkande ubåt bekräftad

SKÄRGÅRDEN Försvarsmakten bekräftade i fredags att en utländsk ubåt kränkt svenskt territorium. Detta står klart efter en analys av underrättelseinsatsen som pågick i skärgården i oktober.

– Det råder inga tvivel, alla andra förklaringar är utesluttade. Sverige har utsatts för en grov och oacceptabel kränkning av främmande makt, säger överbefälhavare Sverker Göranson i ett uttalande på Försvarsmaktens hemsida.

Det finns en avgörande observation som Försvarsmakten gjort, men den är myndigheten tystlåten om. En annan observation är en privatpersons bild som visar ett föremål som färdas sakta. Bilden visar ett vitt skum som tros vara vatten som trycks ut från toppen av en ubåt.

FÖREDRAG OM BARNS NÄTVANOR

GUSTAVSBERG På kvällen den 25 november anordnar kommunen, Svenska kyrkan och Rädda barnen en föreläsning om barns internetvanor på Kyrketan.

Föreläsare är Maria Dufva från stödcentrum för unga brottsutsatta och Lotta Malm från mottagningen Hamnen om barns internetvanor.

Skyddstillsyn straff för våld mot kvinna

STAVSNÄS Nacka tingsrätt har dömt en man för grov kvinnofridskränkning.

Den första åtalpunkten gäller en händelse 2011. Då satte mannen sig gränslös över sin dåvarande sambo, slog henne i huvudet och kastade henne på sängen. Sedan tog han ett glas, krossade det och höll det framför henne medan han hotade att strypa och våldta henne.

De andra två punkterna gäller händelser 2012 och 2013 och inkluderar bland annat slag, stryptag, knivhot, döds-hot och annan misshandel.

Flera av handlingarna har skett i kvinnans hem framför hennes barn.

På grund av mannens allvarliga missbruksproblem döms han till skyddstillsyn med särskild behandlingsplan.

Mannen ska också betala skadestånd till kvinnan.

Tjuvar tog smycken och laptop

VÄRMDÖ Vid ett inbrott i en villa på Gustavsbergsvägen, som upptäcktes i lördags kväll, stals bland annat smycken.

Tjuven, eller tjuvarna, tog sig in genom att bryta upp ett köksfönster.

Därefter har man tagit sig ut genom en balkongdör. Vad som stulits var i helgen oklart, men

bland annat saknades smycken. Polisen fick anmälan klockan 19.30 i lördags, men inbrottet ska enligt anmälan ha skett i torsdags.

I fredags eftermiddag anmälades ett annat bostadsinbrott, i en villa i Hemmesta. Här blev bytet en laptop. Anmälan kom klockan 16.18.

50

LÄGENHETER i ett nytt trygghetsboende vid Djuröhemmet. Det ska kommundirektören Stellan Folkesson ta fram programhandlingar för, enligt kommunstyrelsens nya beslut.

● Lokaltidningen Mitt i följde med på en dramatisk ubåtsfärd

Resan går rakt ner

Grönt vatten, fiskar, vrak – och ett kraschdyk. – Mer dramatiskt än så här blir det inte, säger kaptenen Royne om Lokaltidningen Mitt i:s äventyr i norra Europas enda kommersiella ubåt.

Ett rör leder ner till ubåtens trånga, långa kropp under vattnet. Att plåten är vitmålad på insidan bidrar till att utrymmet känns större och att den på förhand fruktade klaustrofobiska känslan uteblir.

Genom tre små runda fönster lyser havets gröna färg in och massor av småfisk simmar förbi. Dagens ubåtskapten Royne Loo börjar styra mot Stora Sandholmen – det går sakta. Till slut är det dags att dyka och Royne gör båten tyngre genom att fylla tankar med vatten.

Då störtar plötsligt aktern ner mot botten. Väskor, kamerautrustning och passagerare glider nedåt och vi tvingas ta emot med händerna för att inte hamna längst in. Fören spränger vattenytan och ett larm börjar pipa.

ROYNE BERÄTTAR LUGNT ATT det inte är någon fara. Gps:en börjar alltid pipa när den tappar signal och en vikt under båten hade glidit bak lite för snabbt och gjort båten baktung. Vikten, som ska justera balansen, är helt ny och Royne trodde inte att den skulle glida bakåt så lätt.

– Mer dramatiskt än så här kan det inte bli, säger han.

Royne kryper in i motorutrymmet för att justera vikten och vi sjunker mot botten. Ljusinsläppet från ytan blir allt mindre och vattnets gröna nyans allt mörkare. När skrovet nuddar botten yr sandmoln upp. Var landade vi just? På en främmande planet eller på havets botten utanför Djurö?

NÄR MOLNEN SKINGRAR SIG blir allt stilla. Med en sikt på mellan fem och tio meter breder sandbotten ut sig. Här syns viss växtlighet och små vita snäckor, men inga fiskar.

Vi ger oss i väg på vraksafari. I fören, utformad som ett rör med ett fönster längst fram, ligger Mitt i:s fotograf raklång för att spana. Snart ser han vraket. Royne stannar precis i tid för att undvika en lätt krock. Ett skrov av träbrädor tornar upp sig. Till och med Royne måste fram och kika på vraket.

– Jag har aldrig sett det så nära eller så tydligt, säger han.

Innan vi stiger upp kontrolle-

Royne Loo kontrollerar spakarna i ubåten. På sidorna hänger gula syrebehållare, om olyckan skulle vara framme. Ten som ett rör till fören, där ett litet runt fönster sitter.

rar ytobservatören Lasse Schmidt från sin motorbåt intill att kusten är klar. Men det är inte ubåten som ska vara rädd för att krocka.

– Båten ovanför skulle gå sönder, det är vi som är pansarvagnen, säger Royne.

VI ÄR INTE DE första att åka med ubåten. Sedan företaget Upplevelseprent lade till vid Djurönäset i augusti har den kört hundratals turer.

– Det har gått långt över förväntan, säger Lasse Schmidt, företagets grundare.

Marinens ubåtsjakt har också hjälpt till.

– Det var bisarrt mycket upp-

Ubåt på 10 ton

- **Längd:** 10 meter.
- **Tyngd:** 10 ton.
- **Max dykdjup:** 180 meter.
- **Byggår:** 2006.
- **Antal passagerare:** Max 5.
- **Ågare:** Upplevelsecenter.
- **Placering:** Vid Djurönäset.

Ubåten hittade det här vraket första gången för några veckor sedan utanför Stora Sandholmen.

märksamhet. Nästan mer än vi kunde hantera.

När bilder på ubåten figurerade i svenska och utländska medier blev Lasse Schmidt nedringd av pressen, intresserade och kon-

spiratoriska privatpersoner, men bokningarna ökade inte markant.

– Men vi gjorde oss ett namn.

● **MATILDA KLAR**
matilda.klar@mitti.se
tel 550 551 26

Konditori får pris för lysande skylt

STOCKHOLM Konditori Santa Fé i Kärrtorp tilldelas priset Lysande skylt 2014.

Stockholm stadsmuseum har haft en tävling där stockholmarna har fått rösta fram sina favoriter. Därefter avgjorde en jury tävlingen. De nominerade var Santa Fé, Vår Bagarbod (Ringvägen) och Post (Fridhemsgatan). Konditoriet i

Kärrtorp vann med sin klassiska ljusreklam. Neonskylten tillverkades 1952 och helrenoverades i början av 2010-talet.

Det var fjärde året i rad som stadsmuseet anordnade tävlingen. Skyltreklam är ett kulturarv, som kan ses som ljuskonstverk, menar museet. Priserna delades ut 13 november på museet.

Konditori Santa Fé i Kärrtorp får pris.

FOTO: INGRID JOHANSSON

FÖRBIFARTER OCH BOSTÄDER UTREDS

HEMESTA/GUSTAVSBERG Kommunstyrelsen har gett kommundirektören i uppdrag att utreda förbifart Hemmesta och förbifart Gustavsberg. Under förra veckans möte beslutades även att kommun-

direktören ska utreda hur kommunen kan sälja delar av sina tillgångar, som kommunala verksamhetslokaler och del av Värmdö bostäder AB. Båda förslagen kom från Värmdöalliansen.

i djupen

Bakom Royne syns maskineriet i aktern och framför honom fortsätter ubå-
FOTO: STEFAN KÄLLSTIGEN

Det är inte många besökare i skärgården på vintern. Ännu.

FOTO: MALIN HEDENÄS

Fler ska lockas ut i skärgården

● Satsning ska öka turismen året runt

Allt fler turister besöker Stockholm varje år, men skärgården lockar inte lika mycket.

Nu satsas 6 miljoner kronor på att få folk att komma dit.

Redan för tre år sedan gick startskottet för att få fler att upptäcka skärgården, inte bara på sommaren utan året runt.

Det innebar en gemensam webbsida för skärgården med sevärigheter och färdiga paket med till exempel fiske och lokalproducerad mat. Då satsades 20 miljoner kronor, varav Tillväxtverket stod för hälften.

Men turisterna nappade ändå inte helt på det. Därför skrev nyligen länsstyrelsen, landstinget, Skärgårdsstiftelsen, Stockholms stad och de sju skärgårdskommunerna på ett samarbetsavtal. Samarbetet går under namnet Stockholm Archipelago och bland annat Haninge, Nacka, Värmdö, Vaxholm och Österåker deltar. Totalt satsas cirka sex miljoner kronor under tre år.

I **VAXHOLM** HANDLAR DET bland annat om en plan för kajområdet med gästhamn, bussar, benzinmackar och en linjefärja till Kastellet.

På Dalarö har man redan startat vrakutfärder och att "torr- dyka" med hjälp av en undervattensrobot utrustad med kamera.

På Utö har man utvecklat en destinationshandbok och destinationskalender, en wifi-zon och det finns ett konkret utvecklingsförslag för gruvbyn.

PÅ LJUSTERÖ, I NACKA och Värmdö är en ny busslinje på gång som knyter ihop lokala upplevelser.

– Utöver det finns det Landsort, skärgårdens sydligaste udde, med fyren. Dit kan man åka för att titta på flyttfåglar, säger Lars Nyberg, seniorrådgivare hos länsstyrelsen.

Olika entreprenörer måste också samarbeta bättre för att få turister att komma, enligt honom.

Nästa år startar även en ny båtlinje som ska gå tvärs genom skärgården i nord-sydlig riktning.

Men det handlar inte bara om

"Det gäller att visa vilken unik skärgård vi har."

LARS NYBERG
LÄNSSTYRELSEN

att visa sevärigheter. Den lokala näringen i skärgården är minst lika viktig, menar Lars Nyberg.

– Det gäller att visa vilken unik skärgård vi har. Genom att få folk att stanna kvar kan man skapa arbetstillfällen även efter sommarsäsongen, säger han.

DE INTERNATIONELLA besökarna har dock olika krav och favoritsysselsättningar.

– Norrmännen går gärna och shoppar medan tyskar föredrar naturen. Engelsmän söker äventyr och amerikaner vill ha mycket av allt, säger Lars Nyberg.

● **TONY GYLLENRAM**
tony.gyllenram@mitti.se
tel 550 550 90

Royne Loo står raklång på en pall när han styr ubåten.

Tio procent är från utlandet

► 2013 hade Stockholms län elva miljoner kommersiella gästnätter, varav skärgårdsregionen stod för drygt en miljon.

► I år ser det ut att bli en liten ökning.
► I länet var 33 procent utländska besökare, i skärgården drygt 10 procent år 2013.